

Aproximace parciálních derivací ve vrcholech simpliciálních triangulací

Josef Dalík

Fakulta stavební VUT v Brně

Předpokládejme, že $\mathcal{T}_h$ je konformní regulární triangulace bez tupých úhlů ohraničené polygonální oblasti Ω , $z = x$ nebo $z = y$, a je vnitřní případně tzv. polo-vnitřní vrchol triangulace $\mathcal{T}_h$ a $T_1 = \overline{ab^1b^2}, \dots, T_n = \overline{ab^n b^1}$ jsou stejně orientované trojúhelníky z $\mathcal{T}_h$. V příspěvku budou odvozeny dvě varianty metody pro řešení úlohy najít koeficienty $f_1, \dots, f_n$ tak, aby lineární kombinace $f_1 \partial \Pi_h(u)|_{T_1} / \partial z + \dots + f_n \partial \Pi_h(u)|_{T_n}$ konstantních parciálních derivací hodnoty $\Pi_h(u)$ operátoru interpolace spojitých funkcí do prostoru lineárních Lagrangeových konečných prvků příslušného triangulací $\mathcal{T}_h$ aproximovala hodnotu $\partial u / \partial z(a)$ s chybou $O(h^2)$. Odvozená metoda bude zobecněna pro aproximaci parciálních derivací funkcí dvou nebo tří proměnných libovolně vysokých řádů pomocí jejich interpolantů v prostorech polynomiálních Lagrangeových konečných prvků odpovídajícího stupně. Budou stručně popsány jiné známé metody lokální aproximace hodnot parciálních derivací hladkých funkcí a bude provedeno numerické porovnání kvality (přesnosti případně stability) uvedených metod s kvalitou odvozené metody. V závěru budou zmíněny některé aplikace odvozené metody s důrazem na aktuální možnost jejího využití při konstrukci a posteriori odhadů chyb numerických řešení diferenciálních okrajových úloh.